

Digitalt folkemøte 2. april 2020

Spørsmål og svar

Økonomi og støtteordninger

Det er nå mange ansatte i reiselivsnæringen som står i fare for å måtte flytte fra Svalbard på grunn av mangel på inntekt. Vil lokalstyret arbeide for å senke husleie i samarbeid med huseier slik at det fremdeles kan være mulig å bli boende her?

Vi kan ikke svare konkret på dette nå, men vi jobber kontinuerlig med mange løsninger. Blant annet ser vi på hvordan gebyrregulativene kan benyttes, Men om, når og hvor lenge vi kan benytte dette beror på det totale inntektstapet og Statens bidrag gjennom tiltakspakker. Dersom dette lar seg løse, vil det uansett ligge som en soleklar forutsetning at husleien også blir redusert fra eier, enten det gjelder boliger eller næringsbygg.

På hvilken måte og hvor raskt vil Longyearbyen lokalstyre kunne iverksette konkrete tiltak som avhjelper situasjonen for bedrifter innenfor reiseliv og tilstøtende næring?

Longyearbyen lokalstyre ser næringene hver for seg og sammen. Når det kommer til reiseliv, er det vanskelig å finne treffsikre tiltak som bidrar til normal aktivitet. Derfor er strategien å bistå slik at disse bedriftene er likvide. Det betyr i grove trekk at kostnadene kuttes. Her har det kommet ulike nasjonale pakker som treffer, og det er allerede gjort en rekke lokale tiltak. I tillegg har LL spilt inn til Stortinget og regjeringen at det er behov for målrettede tiltak for bedriftene i Longyearbyen. Blant annet reduksjon av gebyrer, festetomteleie og frakt, for å nevne noe. Vi har også signalisert at det vil bli behov for en tredje tiltakspakke.

Må vi betale for stengte barnehagen og SFO som vanlig?

Nei, dere skal ikke betale for SFO og barnehage så lenge disse er stengt. Dette er et nasjonalt vedtak som vi følger.

Hvilken modell/strategi har myndighetene for å gå tilbake til normaltilstand (herunder åpne opp for turisttrafikken)?

Vi har ikke begynt å arbeide med en strategi for å komme tilbake til normaltilstand. Foreløpig har vi nok med å håndtere den situasjonen vi er inne i. Vi vet at det pågår en tung på fastlandet. Det er regjeringens overordnede strategi som skal gjelde, og den diskusjonen har nettopp startet. Dette vil fortsette etter påske og da er det naturlig at vi også henger oss på og har lokale diskusjoner om hvordan vi skal håndtere dette. Der må lokalpolitikerne med, der må vi legge til grunn regjeringens strategi, der må vi ha med smittevernoverlegen og de rådene han gir. Vi må tenke klokt sammen.

Vi må rette oss inn etter de nasjonale rammene som regjeringen setter opp.

Karantenebestemmelser

Kan lokale myndigheter lette på karantenebestemmelsene før resten av Norge?

Det kommer helt an på hvilken del av reglene det gjelder. Skolebarn tilbake til skole er en sak, store grupper tilreisende er en helt annen og større diskusjon.

Målsettingen er at vi på ett eller annet tidspunkt skal tilbake til en normalsituasjon, men verden endrer seg raskt. Vi må se hva som skjer på fastlandet og ute i verden. Vi vet ikke nå hva som vil skje framover. Hovedmålet er å slå ned viruset.

Har det vært vurdert å lage karanteneboliger/rom for fastboende som kommer tilbake til sine familier for å holde dem adskilt de 14 dagene i hjemmekarantene?

Det er ikke laget en egen bolig for dem som skal i hjemmekarantene. Den boligen som er avsatt, er for eventuelle smittede som skal i isolasjon.

Kan besøkende være i karantene hos fastboende selv om de normalt ikke tilhører husstanden?

Det er ikke forbudt å ta imot besøk, men besøk fra fastlandet øker risikoen for smittespredning. Det er også slik at der man går i hjemmekarantene først, er der man skal være hele karanteneperioden. Man kan ikke flytte fra sted til sted.

Dette er tillitsbasert og vi går ut fra at reglene følges. Dermed har de enkelte ansvar for at dette blir etterlevd.

Hvordan kan det kontrolleres at folk overholder karantenebestemmelsene det?

Dette er først og fremst en tillitsbasert dugnad hvor vi legger til grunn at folk skjønner alvoret i dette og hvor viktig det er at alle bidrar. Vi ønsker først og fremst å arbeide informativ og forebyggende, men i den nye Covid-19-forskriften ligger det også straffebestemmelser for brudd på karanteneplikten. Vi håper vi ikke trenger å ta disse i bruk, men er beredt til å gjøre det.

Hvilke regler gjelder hvis jeg reiser til Svalbard fra det norske fastlandet?

Hovedregelen er at alle som kommer reisende til Svalbard ilegges 14 dagers karantene. Det kan søkes om unntak for arbeidstakere som ivaretar kritiske samfunnsfunksjoner. Det unntak som en virksomhetsleder (arbeidsgiver) gir, gjelder kun til og fra arbeid og på arbeidsplassen, på fritiden er man underlagt hjemmekarantene.

Må man i ny karantene når man ankommer Longyearbyen hvis man har sittet i karantene på fastlandet?

I henhold til nåværende vedtak må man i ny hjemmekarantene i 14 dager når man kommer til Svalbard. Arbeidsgiver kan søke Sysselmannen om unntak. Virksomhetsleder (arbeidsgiver) kan selv gi unntak for en arbeidstaker som er nødvendig, i arbeidstiden. For øvrig er det muligheter for å søke unntak, søknad stiles i så fall til Sysselmannen – om det foreligger tungtveiende personlige forhold for slik søknad, jf. vårt vedtak.

Hva skal jeg gjøre dersom jeg får vite at andre ikke overholder karanteneplikten sin?

Alle har et individuelt ansvar for å være lojale mot nasjonale og lokale bestemmelser om karantene.

Dersom man oppdager at noen ikke overholder karanteneplikt, vil det beste være at man kan oppfordre vedkommende til å følge pålegget. Dersom dette ikke går, kan man melde fra til

Sysselmannen eller Longyearbyen lokalstyre. Vi vil forsøke å følge opp, i første omgang med klar oppfordring til å etterfølge pålegg. Slike brudd kan medføre anmeldelse og straff.

Hvor lenge varer det nye karantenevedtaket?

Det varer til 10. april, men kan forlenges til etter påske i første omgang. Og det har vi gjort tydelig i vårt vedtak. Basert på vurderingene fra beredskapsrådet og smittevernlegen er Sysselmannen innstilt på å forlenge vedtaket til over påske.

Jeg har ikke bolig på fastlandet eller noe annet sted å bo der i karanteneperioden. Hva gjør jeg da?

Man er ansvarlig for å skaffe egen bolig selv dersom man må i karantene på fastlandet.

Hvem betaler utgiftene mine til hjemmekarantene hvis jeg må bo på hotell?

Den enkelte å selv betale utgiftene til hjemmekarantene.

Hvem kan jeg være sammen med når jeg er i hjemmekarantene?

Du kan være sammen med de som tilhører din husstand til vanlig.

Jeg kommer fra utlandet og skal fly rett til Svalbard. Hvorfor må jeg i karantene på fastlandet da?

Det er i Covid-19-forskriften direkte regulert i § 5 at alle personer som ankommer Norge skal oppholde seg i karantene i 14 dager etter ankomst fra utlandet. Der er risikoen størst for å ha blitt smittet. Vi lokalt har ikke mulighet for å hoppe over den.

Personer som kommer fra utlandet, må altså holde seg på fastlandet i karantene der og ikke komme rett opp hit hvor helsetilbudet og helseberedskapen er mye mer sårbar. Hvis man skulle bære med seg smitte fra utlandsoppholdet, kan dette mye bedre håndteres på fastlandet.

Man forutsetter at den som sitter i hjemmekarantene er frisk. Blir man syk i karanteneperioden, må man kontakte helsevesenet.

Hvilken bevegelsesfrihet har de besøkende i karantene? Kan man gå på tur så lenge man holder seg unna andre folk?

Ja, det kan de, men de må forholde seg til karantenereglene, og man kan for eksempel ikke gå i butikken eller på restaurant.

Kan besøkende som er i lokal karantene reise ned igjen før det har gått 14 dager?

Ja, det kan de hvis de reiser rett til flyplassen.

Fritidsreiser

Hva er reglene for norske turister som ønsker å reise til Svalbard?

Jo mer vi reiser desto større er sjansen for at vi tar med oss smitte. Nasjonale myndigheter oppfordrer alle til å unngå reiser (også innenlands) som ikke er strengt nødvendige.

Dette gjelder spesielt for Svalbard der tilgangen til helsetjenester er svært begrenset. Alle som kommer reisende til Svalbard fra det norske fastlandet vil bli ilagt 14 dagers karantene.

Akkurat nå har vi laget karantenereregler som understreker at vi ikke ønsker at turister skal komme hit. Turister er en stor gruppe. Hvis de kommer hit og blir syke, vil de ta kapasiteten til sykehuset, som er svært begrenset.

Ut fra nasjonale reiseråd og fordi alle tilreisende må i hjemmekarantene ved ankomst her, frarådes altså turister og andre reisende uten nødvendig årsak å reise til Svalbard inntil videre.

Gjelder regjeringens råd om all unødvendig reise skal unngås også reise til Svalbard?

Ja, det gjelder.

Er det det forsvarlig at reisende til Svalbard ilegges hjemmekarantene når ikke resten av husstanden også pålegges restriksjoner og dermed potensielt kan smitte andre ute i samfunnet?

Utgangspunktet er at den som er i hjemmekarantene er en frisk person. Derfor ilegges ikke de andre i husstanden restriksjoner. Blir vedkommende syk, må helsevesenet kontaktes.

Lokale forhold – testing, beredskap, ferdsel mv.

Hva er planen for når koronaviruset sprer seg til Svalbard? Vil pasienter som trenger intensivbehandling bli transportert til fastlandet? Gjelder dette også for utenlandske statsborgere?

Noen få blir veldig syke og må i respirator. De færreste blir så syke. Dersom noen blir så syke at de må i respirator, må de sendes til fastlandet fordi kapasiteten her i Longyearbyen er så begrenset. Dette tar også krevende og tar tid.

Hvor mange prøver har sykehuset tatt i forbindelse med koronaviruset? Har noen testet positivt?

Vi har tatt 30 prøver her lokalt. Ingen har testet positivt.

Hvor lang tid tar det å få svar på prøver som tas i Longyearbyen?

I gjennomsnitt tar det to dager. På grunn av flyfrakt sender vi ikke prøver ned fredag og tar da heller ikke prøver den dagen.

Sykehuset har kansellert mange legetimer. Når kan vi forvente at normale åpningstider igjen dersom det ikke er noen smittede og dermed ikke noe press på sykehuspersonell?

Vi jobber med timer som allerede er avtalt og tar kontakt med dem det gjelder.

Når vil Longyearbyen lokalstyre og Sysselmannen åpne igjen for publikum?

Longyearbyen lokalstyre gjøre nye vurderinger ut fra situasjonen og nasjonale føringer etter påske. Det er mulighet for å kontakte oss på telefon og epost.

Sysselmannen ivaretar en del samfunnskritiske funksjoner. Derfor har holder vi stengt. Vi prøver å være tilgjengelig dersom man har gjøremål som må løses. Vi ber da folk om å ta kontakt på telefon eller aller helst på epost så vil vi prøve å hjelpe. Vi har ellers helt vanlig vakt og beredskap.

Kan jeg reise på skutertur?

Folk bør dra ut på tur. Det er ikke noen restriksjoner på det, men Sysselmannen ber om at man også på Svalbard tar hensyn til rådene som er gitt fra Hovedredningsentralen om at man ikke legger ut på turer som har risiko for å utløse redningsaksjoner. Dette er for å avgrense belastningen på redningsressursene, men også fordi ulykker vil føre til et ekstra press på Longyearbyen sykehus og den begrensede kapasiteten der.

Vær litt ekstra varsom.

Hvilke regler gjelder hvis jeg vil reise på skutertur til Ny-Ålesund, Barentsburg eller Pyramiden?

Om man planlegger å reise til Ny-Ålesund med skuter, må dette meldes inn til Kings Bay på forhånd. At man tar seg turer til fots eller på skuter er i orden, men man må huske på at hjemmekarantenen gjelder uansett hvor man kommer på Svalbard – det vi si at man skal da ikke gå på pub eller i butikken i Barentsburg for eksempel. Smittevernreglene gjelder der også.

Nå som man ser at det blir lite trafikk på isen grunnet fravær av turisme, vil man da revurdere restriksjonene mot ferdsel på Tempelfjorden, Billefjorden og van Mijenfjorden?

Dette er regulert i en egen forskrift som ble vedtatt for korona-krisen og som ikke kan oppheves uten videre. Vi har ikke vurdert dette foreløpig, så den bestemmelsen står ved lag. Det er viktig å få fram at man kan krysse fjorden etter bestemte anvisninger.

Utenlandske statsborgere

Hvorfor åpnes det ikke for at utenlandske statsborgere fra land utenfor Schengen som er i en vanskelig situasjon på Svalbard, kan reise til fastlands-Norge for å bo hos venner og familie?

Det er slik at selv om man har rett til å komme til Svalbard, gir ikke det automatisk rett til adgang og opphold på Fastlands-Norge. Der gjelder Utlendingsloven, som ikke gjelder her. Det endrer seg ikke selv i korona-tider.